

༡༡། བོད་གྲིས་རྩིས་རིག་པའི་རྣམ་བཞག་
བཞག་པ་ལོ།

ཀན་སུ་མི་ཡིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་།

འབྲུག་རྒྱལ་མཁར་གྱིས་དཔེ་ཆ་འབྲིག་འགན་ཁུར།
མདུན་ཤོག་རྒྱས་འགོད་པ། སངས་རྒྱས་དོན་བྱུང།
གཟུ་སྒྲིན།

༡༩༩༡ ཁོད་གྱི་ལྷན་ཚུལ་རིག་པའི་རྒྱམ་གཞན།
ག་པོ་ཚེ་རིང་དང་སློ་ཡངས་རྒྱལ་གྱིས་བཅམས།
ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སླུ་ཁང་གིས་བསྐྱར་ཞིང་བཟུམ།
ཟེ་མིང་མི་རིགས་པར་ཁང་གིས་དཔར།
1997ལོའི་ཟླ7པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱིགས།
1997ལོའི་ཟླ7པར་པར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།
དཔར་གྲངས། 1——1.500

ISBN 7-5421-0526-4/P · 5(民文) དེབ་རིང་སྒྲིན། 20.00 元

(甘)新登字第02号

责任编辑:周加克

封面设计:叶卓 白峰

藏族历算基础知识

夏吾才让 卢亚军 著

甘肃民族出版社出版发行

(兰州第一新村123号)

西宁民族印刷厂印刷

开本:850×1168毫米 1/32 印张:16 插页:1

1997年7月第1版 1997年7月第1次印刷

印数:1—1,500

ISBN7-5421-0526-4/P·5(民文) 定价:20.00元

ཐུང་གཞི།

དེ་ཡང་གངས་རིའི་ལུ་ལྷན་གྱིས་ཡངས་ལུ་བསྐྱར་བའི་སྟོན་པའི་སྤྱངས་ལུ་
 ཏུས་རབས་བདུན་པའི་སྟོན་གྱི་ཆར་ཐོན་མིས་ཐོད་ཡིག་གསར་བཅོས་གནང་
 བས་བཟུང་། ལྷན་ཚོམ་མཛད་གསུམ་གྱིས་བཅམས་ཆོས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ན་ཆོད་གཞོན་པའི་ཏུས་ནས་
 བཟུང་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གོམས་སྟོལ་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་ལྟེ། ཐོག་མར་སྤང་
 རོར་གྱི་གནས་འབྲུལ་མེད་ཏུ་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་དང་
 ལྷན་པ་ཞིག་ལ་གུས་རྟག་སྒྱུར་བ་རྒྱུ་བཞིན་ཏུ་ཡུན་རིང་ཏུ་ཉིན་ལས་ཉིན་སྤང་
 ཞིང་། མཆོན་ལས་མཆོན་སྤང་བའི་དཔེ་བཞིན་ཐོས་བསམ་གནད་ཏུ་འགྲོ་བ་
 ཞིག་བྱེད་དགོས། དེ་ནས་ཁི་དང་རྒྱལ་ཁ་གཞན་ལ་བྱིན། སྤང་དང་བྱུང་ཁ་
 རང་གིས་སྤངས་ཉེ་ཁེངས་དྲིགས་དང་རྒྱལ་གྱི་དྲི་མས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མ་གོས་
 པའི་སྤྱང་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་རང་ཉམས་ལ་བསྐྱར་ཉེ་གཙོ་བོར་གཞན་པན་གྱི་
 བསམ་པའི་ཀུན་སྤྱང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་ཀའི་ཉ་གང་ཟླ་བ་ལྟར་དཀར་བ་
 རྒྱན་ལྷན་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོ། མཁས་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཆོད་ཆོམ་གསུམ་
 ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ཚོམ་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་རྒྱར་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་ནི།
 ཐུན་མོང་པའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་
 གསུམ་བཅོད་བྱར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་ནང་རིག་པའི་ཕྱོད་སྤྱང་གསུམ་
 ཅི་རིགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་འབྲུག་པ་ནི་ལག་ལེན་ཡིན་མོད། ཏུས་དེང་སང་བསམ་

སྐྱུར་གྱི་ཚུལ་བཞིན་གོང་སྤྱོད་ལྟར་ཐོད་གྱི་རིག་པ་འེ་གཞུང་ལུགས་འཆད་པ་འཕ་
 ཞིབ་འཇུག་ནལ་མ་བྱེད་མཁན་དགོན་ལ། སྤུན་མོང་གཙུག་ལག་ཕྱིས་ལ་སྒྲོ་ཁ་
 སྐྱོགས་པའི་སྒྲོབ་གཉེན་ཅན་ནི་དེ་ལས་དགོན། དེང་རབས་ཕྱིས་རིག་ཆན་
 རིག་སྐྱོར་གྱི་ཤེས་བྱར་གཉེན་བའི་སྒྲོ་སྒྲོབས་ཅན་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་དགོན་པོ་རེད།
 མི་རིགས་ཤིག་གི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་དང་། བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་...
 སྤྱོད་པ་མར་འཕེལ་དགོས་ན། རིག་གནས་ཆན་ཁག་སོ་སོར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་
 གྲོས་ཅན་མང་དགོས། མི་རིགས་དང་མི་རིགས། ཚུལ་ཁབ་དང་ཚུལ་ཁབ་
 བར་གྱི་འགྲན་རྩོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་ནི་ཆན་ཚལ་ཉིད་ལ་སྤྱུག་ཡོད་ལ། ཆན་
 ཚལ་དེ་ཡང་ཕྱིས་རིག་པ་དང་དངོས་ལུགས་རིག་པ། རྣམས་འཇུར་རིག་པ།
 གསོ་བ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཐིག་ཕྱིས་རིག་པ། འབྲེལ་ཞིབ་
 རིག་པ། ཆབ་ཕྱིས་རིག་པ། དབྱེ་ཞིབ་རིག་པ། འོད་རིག་པ། རྒྱགས་
 རིག་པ། ཕྱིས་འཁོར་རིག་པ་བཅས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་བཅུ་ཡོད། ཕྱིས་རིག་
 པ་ནི་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་གངས་དང་གངས་བར། ཆད་དང་ཆད་བར།
 དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཆད་འཇལ་བྱེད་ཅིག་ཡིན། སྤྱོད་
 རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་ཡིན། རྩོད་སྤྱུབ་དངོས་གཙུག་བའི་མཆོན་ཆ་ཡིན། མང་
 གཞིའི་ཤེས་རིག་གི་ཚ་བའམ་མ་ལག་ཡིན། འཇམ་སྒྲིང་གི་རྒྱབས་ཆེན་ཆན་
 རིག་པ་མང་པོས་ཕྱིས་རིག་པ་ནི་རང་བྱུང་ཆན་རིག་གི་མང་རྣམས་ལྟར་ཞལ་
 བཞེས་ཐོབ་ཡོད། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་གངས་རིག་ཚུལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་དོན་
 གངས་གཞུང་ནི་གངས་རིག་གི་ཚུལ་པོ་དང་། གངས་རིག་ནི་ཆན་རིག་གི་ཚུལ་
 པོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས། ང་ཆོས་མར་མེ་གཅིག་ལས་མར་མེ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་

འཇུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མི་ཉམས་དར་སྤེལ་དུ་གཏོང་བ་དང་། རིག་གནས་གཞན་དག་སྤྱད་ལེན་བྱས་ན། མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ཡངས་པོར་འཕེལ་བའི་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་གསོས་སུ་འཇུར་བར་ངེས།

སྤྱིར་ན་བོད་རྒྱ་བོན་མཁས་དབང་གནམ་གྱི་ས་གབ་པ་ལྟ་བུའི་རིང་ལུགས་ལ། སྤུན་མོང་རིག་གནས་དང་སྤུན་མིན་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་གྱས་ཉག་སྤྱིར་བའི་ཚུལ་བཞིན་གཉེར་ནས་སྤྱིགས་སྤྱང་གི་ཡིང་རྟོག་དང་བྲལ་བའི་སྤུན་རས་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོར་ཉེས་པའི་མཆིལ་ཞགས་མི་འཕེན་པར་གཟིགས་ཉགས་ཡངས་པོར་བྱེད་ཅིང་། རིག་གནས་སྤྱི་ལ་སྤྱང་དོར་དུ་ཤེས་པའི་བཅའ་སྐོར་རི་རབ་ཀྱི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ནི་ང་ཚོའི་མིག་དཔེ་དང་ལ་རྒྱར་ངེས་ནའང་། དེང་སང་སྤུན་པོ་འགས་སྤུན་བཤད་ཁོ་ན་ལས་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་རྒྱ་པར་བྱེད། རིག་པའི་མཚོ་འགྲམ་དུའང་བཟོད་མ་བྱུང་བ་ནི་ཡིད་རེ་སྤྲུག མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་མཐོར་འདེགས་སུ་གཏོང་དགོས་ན། རིག་གནས་དམ་གཅེས་བྱེད་དགོས་ལ། རིག་གནས་དར་སྤེལ་དུ་གཏོང་དགོས་ན། རིག་གཞུང་གཞན་དག་གི་སྤྱིང་བཅུད་ལེན་དགོས་པ་མ་རྟོགས། གདོད་མའི་རིག་པ་དེར་ཁ་བསྐྱང་དང་བྱུར་བརྒྱན་མེད་ན་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིག་པར་མི་འཇུར། མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་བྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ནི་རིག་གནས་སྤྱི་ཡིན་པ་ལས་ཁག་གཞན་མིན། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དང་རང་བྱུང་ཚན་རིག་གང་ཡིན་ནའང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་དགོས་ན། རིག་གཞུང་སྤྱི་གཙོ་བོར་གཉེར་དགོས། བོད་ཟུ་རབས་པའི་འདུན་ལམ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགོ་དགོས་ན། རང་རིག་པ་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ།

ཉམས་པ་སྤར་ཆུད། སྒྲིགས་དོར་བཅུད་ལེན་བྱེད་དགོས། འདིའི་དོན་ཡང་
རང་སྐད་དང་རང་ཡིག་ལས་སྔོན་སྔོན་རིག་གནས་སྒྲུབ་ཤེས་བྱས་ནས་གོང་
འཕེལ་བྱེད་པ་མ་རྟོགས། ཁེར་སྒྲུས་མི་བདུབ། ཉེན་མཚན་དུས་སྤྱའང་རིག་
གནས་ཚན་སྒྲུབ་བརྒྱ་འགྱུར་གྱིས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་འདིར། རང་
མི་རིགས་ཀྱིས་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་དུས་ནས་བཟུང་བསམ་སྒྲོ་གསར་བ་ཞིག་.....
བཅའ་སྤྱོད་ནས་སྒྲོབས་པ་ཡངས་པོ་མ་བསྐྱེད་ན་དུས་ཕྱིན་ཆད་པ་མེས་ཀྱི་ཞབས་
འདེན་དུ་འགྱུར་བར་ངེས། འདིའི་ཐད་བདག་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ལོ་རབས་འདིར་བཅམས་གནང་བའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
པའི་པོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ནུ་མས་ལ་ཕུལ་བའི་སྒྲིང་གཏམ་དུ་བརྒྱན་པའི་དཔེ་ཆ་
གཅིག་མཐོང་བ་ནི་བདེན་ཆོག་ཁོ་ནའོ། །

དུས་དེར་སང་སྐྱ་ཆུན་རེ་གྲོངས་ན་སྤུལ་སྤུལ་ཞབས་དྲུང་དང་།
ཐུགས་ཆུན་རེ་གྲོངས་ན་སྤུལ་ལོ་ལ་སྤུལ་འབའ་ཞེས་གཅེས་མིང་བཏགས་པ་ཞིག་
བཅའ་ནས་འདོན་ཆོག་ཅམ་ལས་ཡོན་ཏན་མི་སྒྲོབ་པར་བཟང་བྱེད་པའི་ཆོང་
ཉེན་བྱེད་ཅི་སྤྱབ་དང་། སྒྲུབ་དོར་ལ་སྤོངས་པའི་སྤྱོད་ཅམས་བསྒྲུག་ལ་སྤྱབ་
བྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་བཞུན་པ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཞིག་གམ་རིག་གནས་ལ་
གཉེར་བ་ཞིག་གིས་བཞུས་ན་ཤིན་ཏུ་ཡང་བའི་གནས་སོ། ། རྒྱལ་དབང་ལྷ་
བས། མི་ཤེས་གདོལ་བའི་སྤུ་གྲུ་དར་བཅུ་གྱིས། ། སང་སྤུང་མཛེས་པར་
བྱས་ཏེ་མཐོན་པའི་བྲིས། ། སྤུན་པའི་འཁོར་ཆོགས་དབྱུས་ན་འབྱུང་བ་
ཡི། ། བ་མོས་སྤུབ་བཞུན་པད་ཆལ་བཅམ་གྱིས་དོགས། ། ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་
སྤུབ་པ་སྤུབ་པོར་ནས། ། ཁ་དྲག་དཔུང་དང་རྒྱ་ལོར་གཡོ་བུ་མ་གྱིས། །

འཕྲོ་བའི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ན། ། གུན་མཐུན་ཐུག་པའི་གཙུག་དེ་
འཁྲུལ་བར་ངེས། ། ཞེས་དང་། ཆེ་འདིར་སྐྱབ་པ་ཤིང་ཤེས་ལ་ཐ་མལ་
ཟེར། ། ཐོས་བསམ་མ་བསྐྱབས་སྐྱེས་བྱེད་པར་ལྟ། ། གསེར་དང་སྒྲག་ཆ་
བཟེས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་འདི། ། ཡུལ་དབུས་ཟེར་ཡང་སྐྱོའི་སྤྱང་བྱིར་
འདྲ། ། ཞེས་གསུངས། རྒྱང་སྐྱོ་རྩལ་བའི་རྩོམས། ཕྱིས་པའི་དུས་ནས་
ཐོས་བསམ་ལོང་མེད་པར། ། དར་གོས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཆོང་ཚོང་བཞེན་དུ་
འགྲིམས། ། དད་གཤེན་དཀོར་གྱི་ཟས་ལ་བག་མེད་སྤྱད། ། གནས་
བརྟན་དགེ་འདུན་ཐུག་དང་བསྐྱེན་བཀྱར་ལེན། ། རྩ་བའི་སྐྱེ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་
ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞེན། ད་ལྟའི་དུས་སྤྱོད་མི་
རིགས་ས་ཁུལ་དུ་རིག་གནས་གཙུག་པོར་འཛིན་པའི་བྱིས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་བ་འདི་
དང་མཁས་པར་སྒྲུབས་པའི་འཆལ་འཆལ་བསྟོད་པ་འགས་སྐྱེ་རབས་པ་རྣམས་
ལ་རིག་གནས་སྐྱོགས་ཀྱི་གདམས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གནང་བ་ཕར་ཟད། རང་
ཉིད་དཀོར་འདམ་བག་རྩོམ་ནང་དུ་འཐིམས་དག་ལ་ཡ་རེ་ངའོ། །

བདག་གིས་བཙམས་པའི་བོད་རིགས་སྐར་ཅིས་རིག་པའི་གཞུང་འཇུག་གི་
སྐྱབ་དེབ་འདི་ནི་སྐྱེ་ལོ་༡༧༥༠ལོར་འདི་གའི་སྐྱབ་ལས་ཁུལ་ཡིས་འཆར་གཞིར་
བཀོད་དེ་སྐྱམ་དཔར་དུ་བཅད་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྐད་གཉིས་ཅིས་རིག་འཛིན་གྱའི་སྐྱབ་
མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་དེབ་དུ་བཟུང་ནས་ལག་ལེན་ལྟུག་ཅམ་དུ་བྱས། ད་ལོ་
བདག་གིས་ཡང་བསྐྱར་ནང་དོན་ཐད་ལ་བསྐྱོན་འཕྲིད་བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་པའི་
ཐད་ཀ་ལ་དེང་རབས་ཆབ་ཅིས་རིག་པ་དང་། ཐིག་ཅིས་རིག་པ། གནས་
དབྱེད་རིག་པ་བཅས་ཀྱི་ལྟ་བུས་ཞིབ་འཇུག་དང་མཆན་འགྲེལ་བཞོས། ས་

བཅད་རེ་རེའི་མཆུག་ཏུ་དེར་འབྲེལ་གྱི་དྲི་བ་སྣ་ཚོགས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད།
 བརྗོད་དོན་འགའ་ཤས་ལ་གང་འཆམས་སྟོན་སྟེ་འགྲོས་དང་། སྟེ་ལྷགས།
 མཆན་ཉིད། དེས་སྟོལ་བཅས་ཀྱིས་བཀྲལ་བར་ཡང་བྱས་ཡོད། སྟོན་པ་ཚུ་
 འདྲི་ལྟར་གྱི་སྟོན་གཉེར་བ་མང་པོས་གྲུས་ཉག་གི་སྦྱར་བ་ཟམ་མ་ཆད། དེའི་
 སྟེར། གཙུག་ལག་སྟེ་བའི་དགེ་ཆུང་དང་། ཆན་ཅལ་ལོ་ལྟ་བུ། ཚོམ་ཡིག་
 པ་བཅས་ཀྱི་ལས་གནས་སྟེ་དོན་གཉེར་བ་དེ་དག་གིས་ལྷས་པ་གཞལ་མེད་ཏུ་
 བརྟོན་པ་དང་འདྲོན་བཞིན་ཏུ་ཡོད། འདི་གའི་རིག་གཞུང་སྟེ་བའི་སྟོན་བ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་འགས་གདེང་འཛིན་ལེགས་པོ་གནང་ལ། སྟོན་ལས་བྱུང་དང་
 ཕྱི་རིག་ལྟེ་གཞུང་གི་འགོ་བྱིད་ནམ་པས་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་ལྟེ་ནས་རོགས་
 རམ་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཡིན། བྱད་པར་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་བའི་
 འདབ་མ་དུས་སྟེ་རིང་བའི་ལས་སྟོན་དམ་པ་འབྲུག་རྒྱལ་མཁར་ནས་ཐད་
 ཀར་འདིའི་སྟོན་སྟེ་མཐུན་སྟེ་སྣ་ཚོགས་སྦྱར་བ་དང་ལྟན་འཕུལ་པར་ཏུ་
 འདེབས་པའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པས་འདིར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བུའོ། །

སྟོན་བྱིད་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་བྱེད་ཚུལ་ལ། འདིར་སྟེ་བྱེད་ཀྱི་ལྟེ་
 བྱང་ནུང་། འདི་གའི་སྟོན་གྲུས་སྟོན་སྐབས་གཅིག་གི་ནང་ཏུ་གཟུང་འཁོར་
 རེར་སྟོན་བྱུན་ལེན་གྱིས་མཆུག་རྫོགས་པར་བཞུགས་ན་(དུས་ཚིད་༥༠ལས་
 མས)། སྟོན་བྱིད་ཆེས་བསྐྱས་པ་ཞིག་ལས་བྱེད་མི་བྱུབ། སྟོན་ལོ་གཅིག་གི་
 ནང་ཏུ་གཟུང་འཁོར་རེར་སྟོན་བྱུན་ལེན་གྱིས་(དུས་ཚིད་༧༠ལས་མས)།
 སྟོན་བྱིད་ཀྱི་འཆད་པ་འབྱིང་ཞིག་ཏུ་འཁེལ་སྟེ། སྟོན་ལོ་གཅིག་གི་གཟུང་
 འཁོར་རེར་སྟོན་བྱུན་ལེན་སྟེ་ན་(དུས་ཚིད་༩༠ལས་མས)། ཞིབ་

འབྲུག་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་རྒྱས་ཆལ་ཅུང་ལྡན་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་ཞིག་ལ་མཚན་
ན། སློ་གྲོས་ཡངས་པོར་འབྱེད་ཐུབ་ངེས་ཡིན། སྐར་ཅིས་རིག་པ་འདི་ལ་
རིམ་གསུམ་པའི་སྟོང་སྒྲིབ་གང་རུང་ནས་བཟུང་བསྐྱབས་ན་རྒྱས་ལོན་ཐུབ་པོ། །

ཡོན་ཏན་གྱི་ནོར་གང་ཡོད་རྣམས་བརྗེད་ངེས་ཀྱི་ཆོས་པོས་བཙམ་སྟེ་ལག་
སྟོང་དུ་བྱུར་ནའང་། དགོ་གནད་དྲིན་ཆེན་དག་གིས་སྟོབས་པའི་སློ་ཆལ་བཏོན་
པས་རང་དང་མཉམ་པའམ་རང་ལས་གཞན་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་
ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཀྱན་སྟོང་གིས་གྲས་ཉམས་དང་བཅས་ཏུ་བ་ཡིན་
ཡང་། རི་སྐད་དུ་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། དོན་དཀའ་བ་ལ་བདག་
འབྲེལ་སྟོ། ། འབྲུལ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། ། གལ་ཏེ་རིགས་པར་ལྟ་ན་
བྱ། ། ཅི་སྟེ་མིན་ན་གཞན་དུ་གྱིས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུར་
གནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱལ་དང་ལྡན་པའི་ཚོམ་གསལ་སྤྱི་
བཟང་རུང་བ་རེ་ཡོད་ན་དེར་བྱད་ཀྱི། དེ་མིན་པའི་མ་རིག་པའམ། ལྷང་
རིགས་དང་འགལ་བའི་རག་འཆལ། ལྷངས་མེད་ལབ་བརྗོལ་ཅི་རིགས་ཅན་
དུ་དགོངས་ན་ནི་དེ་དང་དེའི་དག་བཙས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་རིན་ཐང་གཞལ་
མེད་པ་རེ་འཛེམ་མེད་དུ་གནང་རྒྱུའི་བཀའ་དྲིན་མི་རྒྱུང་བ་བྱུངོ། །

ཞེས་ཤུ་བོ་ཆེ་རིང་ངམ་རིག་ཤོལ་དུ་འཕོད་པས་བོད་རབ་གནས་མི་བྱི་སྟེ་.....
ལ། ༡༩༧༩ལོའི་ཉིན་མཁུ་བའི་ཆོས་བཙུ་ཉིན་སྐར་གཞི་འདི་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློག་ཡངས་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ཐུང་དང་པ་དགོའོ། །

དཀར་ཆག

- ས་བཅད་གཅིག ཐོག་མའི་ཤེས་རིག་ (1)
- དང་པོ། རྒྱ་ནག་ཡུལ་དང་བོད་ཡུལ་དུ་ཅིས་རིག་དར་བའི་
གནས་ཚུལ་མདོར་བསྟུན། (5)
- ༡ ཅི་ནའི་ཡུལ་གྱི་ཐོག་མའི་རྒྱ་ཆ་དང་ལོ་རབས། (5)
- ༢ རྒྱ་ཆུལ་རབས་ནས་ཐང་ཆུལ་རབས་ཀྱི་སྐབས། ... (7)
- ༣ ཐང་ཆུལ་རབས་ནས་མིང་ཆུལ་རབས་ཀྱི་སྐབས། ... (10)
- ༤ ཅི་ནའི་ཡུལ་དུ་གནས་རིག་སྐར་ཅིས་བྱུང་ཚུལ་
ལས་ཆེན་ཆུལ་རབས་ཡན་གྱི་ཅིས་ལྷགས་
བྱུང་ཚུལ། (13)
- ༥ ལུང་གིང་ཅིས་གསར་(སྐར་ཅིས་) ཅི་ནའི་ཡུལ་
དུ་དར་ཚུལ། (23)
- ༦ བོད་ཡུལ་དུ་སྐར་ཅིས་རིག་པ་དར་ཚུལ། (28)

- གཉིས་པ། ཅིས་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོ (53)
- ༡ ཙ་བ། (53)
- ༡ འགྲེལ་བ། (61)
- གསུམ་པ། འཕྲོས་པའི་དོན། (95)
- ༡ སྤྱི་ལོ་དང་རབ་བྱུང་། ཏུས་རབས་དང་ལོ་རབས་
 བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ། (95)
- ༡ རབ་བྱུང་གི་མིང་འདོགས་ཚུལ་ལ་ཉུང་ཙམ་
 དབྱེད་པ། (115)
- ༡ ཅིས་ཐུན་ཐོར་བྱ་འགའ་བཤད་པ། (121)
- ༡ ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷགས་དམིགས་སྟུབས་ལ་བ་
 དང་འཇལ་བྱེད་ཚད་བརྗོད་པ། (129)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྒྲིང་། (152)
- ས་བཅད་གཉིས། ལུ་བསྐྱུས། (154)
- དང་ལོ། བད་དཀར་ཞལ་ལྷང་ལྷར་གྱི་གྲུབ་ཅིས་ཀྱི་ལུ་
 བསྐྱུས། (160)
- གཉིས་པ། བད་དཀར་ཞལ་ལྷང་ལྷར་གྱི་བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ལུ་
 བསྐྱུས། (190)
- གསུམ་པ། ཉིན་ཚེས་ཀྱི་གཟའ་བཏག་
 ཐབས་གསར་འབྱེད་ཨ་དར་ཤ (199)

- བཞི་བ། བོད་ཀྱི་སྐར་ཅིས་རིག་པ་འི་བྱད་ཚེས་མདོར་
བསྟན་པ། (211)
- ༡ སྐར་ཅིས་རིག་པར་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ལྡན་པ། (212)
- ༢ འབྲས་མོ་ཚང་བའི་རིག་གཞུང་དུ་
སྦྱར་ཚུལ། (215)
- ༣ རིག་གནས་གཞན་དག་དང་འབྲེལ་བ་
ལྡན་ཚུལ། (216)
- ༤ བོད་ཅིས་རིག་པ་འི་ཁོངས་སུ་ཆབ་བྱངས་རིག་
པ་དང་ཐིག་ཅིས་རིག་པ་ལྡན་ཚུལ་
བཤད་པ། (221)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྟོང་། (236)
- ས་བཅད་གསུམ། སྐྱ་གཅན་གྱི་ངེས་པ་བརྗོད་པ། ... (237)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྟོང་། (241)
- ས་བཅད་བཞི། ཟླ་ཉི་མེད་ཚུལ། (242)
- དང་པོ། ཟླ་ཉི་མེད་ཚུལ་གྱི་ར་བཤད་པ། (242)
- གཉིས་པ། ཟླ་ཉི་མེད་ཚུལ་ཕྱེ་བཀ་དུ་བཤད་པ། (247)
- གསུམ་པ། ཉི་འཛིན་དང་ཟླ་འཛིན་གྱི་གོ་དོན། (269)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྟོང་། (289)

- ས་བཅད་ལ། གཟའ་ལ། (291)
- དང་པོ། པད་དཀར་ཞལ་ལྷང་ལྷར་གྱི་ཉིན་ཞག་གཟའ་ལ།
 (292)
- གཉིས་པ། པད་དཀར་ཞལ་ལྷང་ལྷར་གྱི་ཆེས་
 ཞག་གཟའ་ལ། (310)
- གསུམ་པ། པད་དཀར་ཞལ་ལྷང་ལྷར་གྱི་བྱིམ་
 ཞག་གཟའ་ལ། (314)
- བཞི་བ། མཁས་པའི་སྤྱིང་ལོར་སོགས་ཀྱི་གཟའ་ལ།
 (319)
- ལྔ་བ། རུམ་ལྔའི་རུས་སྦྱོར། (330)
- དྲུག་པ། རུ་བ་མཆུག་རིང་བརྟག་ཚུལ། (345)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྦྱོར། (349)
- ས་བཅད་དྲུག ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག (351)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྦྱོར། (357)
- ས་བཅད་བདུན། བསྐྱར་སྦྱོར། (358)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྦྱོར། (380)
- འར་བྱང་། (381)
- དང་པོ། སྐར་ཕྱི་སྐུ་རིག་པ་ལས་མགྲོགས་སྐུ་རིག་པ་དང་རེབ་མིག་

- འཛིན་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་འགའ་བཤད་པ་
 བཟླ་ཤིས་དགའ་སྟོན། (381)
- གཉིས་པ། འབྲུང་ཅིས་ལྷགས་ཀྱི་ལ་ཀེག་བརྟག་པ་མན་
 ངག་དོན་བསྟུས། (496)
- གསུམ་པ། བྱིམ་པ་ཁོགས་ཐེབ་བག་ཅིས་བཟླ་ཤིས་སྟོན་
 བཟང་། (431)
- བཞི་པ། ལྷ་བསྟུས་ཀྱི་འབྲས་བཤད་རྒྱས་པར་སྟོན་བ།
 (443)
- བསམ་གཞིགས་དང་བསྐྱར་སྟོང་། (492)

ས་བཅད་གཅིག ཐོག་མའི་ཤེས་རིག

མཚུངས་མེད་གཟིགས་ཡངས་འབྲུམ་གྱི་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་བྲུམ་
བཟང་ལས། །

མཁས་སྤྱབ་ལེགས་བཤད་དྲངས་བསལ་འཇམ་དཀར་ཚུ་སྦྱིས་ཁྱི་མ་
བཞད། །

ལུ་བྲལ་འབྲུམས་ལྷས་རྒྱ་ཆེན་རིག་གཞུང་ཉིང་བཅུད་ཟེ་འབྲུ་དཔལ། །
རི་བཞིན་སྦྱེལ་མཛད་སྦྱ་མཆོག་ཀུན་གཟིགས་མཆོ་ཡས་གང་ཉིད་
རྒྱལ། །

རབ་འབྲུམས་རིག་གཞུང་ཆོས་ཀུན་སྦྱ་བར་སྦྱ་སྦྱབས་ཡངས་རྒྱས་
ཤིང་། །

སྦྱིས་ཆེན་དམ་པའི་ཕྱག་རྒྱེས་སྦྱ་མེད་ཀུན་སྦྱོད་ཉིན་མའི་མགོན། །
མཁྱེན་རབ་འོད་ཀྱི་བྱར་ཅེས་མ་ལུས་སྦྱག་ཀུན་འཛོམས་པའི་དཔལ། །
མཚུངས་མེད་སྦྱབས་རྒྱེ་མཆོག་ཉིད་གང་དེས་དེང་འདིར་དགེ་ལེགས་
སྦྱེལ། །

ཅིས་རིག་གཞུང་ལུགས་འཕྲུལ་འཁོར་བསལ་ལྷན་སྦྱངས་འདིར་ལེགས་
བསྐྱར་བའི། །